

BEG

Boletín Epidemiológico de Galicia

18 DE NOVIEMBRE: DÍA EUROPEO DE CONCIENCIACIÓN SOBRE O USO DE ANTIBIÓTICOS

A resistencia aos antibióticos e a atención sanitaria asociada ás infeccións, sexa combinadas ou por separado, constitúen un importante problema ... na UE, e mesmo mostran signos de que irán a peor no futuro. (Consello Europeo)

Nunha poboación, a prevalencia de microorganismos resistentes aos antibióticos é o resultado da frecuencia e do patrón de uso destes, que seleccionan aos microorganismos que portan xenes de resistencia, nesa poboación e mesmo tamén noutras poboacións relacionadas con ela, en termos da transmisión do microorganismo. Por iso, despois dun intenso e prolongado uso de múltiples antibióticos, non estrana que a prevalencia e variedade de microorganismos resistentes viñese medrando nas últimas décadas ata acadar valores certamente preocupantes, polas graves consecuencias clínicas observadas xa en numerosas instancias².

Non entanto, nin os antibióticos son recurso renovable³, nin está nada claro que se podan reducir substancialmente os valores de resistencia acadados só mediante o control do consumo de antibióticos e modificando o seu patrón de uso, xa que isto só sera posíbel cando a resistencia lle supoña ao microorganismo unha desvantaxe selectiva en ambientes libres do antibiótico⁴.

O das resistencias aos antibióticos constitúe, pois, un problema acumulativo de difícil arranxo, en relación ao cal a única alternativa posíbel é tentar de evitar que sega a medrar en frecuencia e complexidade, e facelo canto antes, principiando polo seu uso axeitado xa que se sabe que boa parte dos antibióticos prescritos non son necesarios (por exemplo, para as infeccións respiratorias leves que adoitan ser de orixe vírica)⁵. Ora ben, segundo a *Infectious Disease Society of America* o uso axeitado dos antibióticos é un primeiro paso imprescindible, mais non por seren a solución á resistencia, se non porque dá tempo para obter a solución verdadeira⁶.

Desta importancia e urxencia dan conta as conclusións da reunión do Consello Europeo celebrada o pasado 10 de xuño de 2008¹. Nelas, despois de lembrar, entre outras, a recomendación sobre o uso prudente de antibióticos na práctica clínica que fixera en 2002, e salientar que en Europa as resistencias a antibióticos están a medrar, e que isto incrementa a morbilidade e a mortalidade por enfermidades transmisibles e diminúe a calidade de vida, así como os custos adicionais en saúde e medicamentos, chama aos estados membros a que implementen as recomendacións do Consello sobre uso prudente de antibióticos en medicina e continúen a desenvolver estratexias

específicas dirixidas a conter as resistencias a antibióticos e, en particular, a que elaboren un plan de acción que conte con sistemas axeitados de vixilancia e implante guías de boas prácticas no que atinxe ás infeccións resistentes que teñan maior impacto na saúde pública.

Neste contexto, o vindeiro 18 de novembro de 2008 celébrase por primeira vez o "Día europeo de concienciación sobre o uso de antibióticos"⁷, que atenderá especificamente á necesidade de que todos, profesionais e doentes, non recorramos aos antibióticos cando non son necesarios.

O "Día europeo de concienciación sobre o uso de antibióticos" é unha iniciativa do Centro Europeo para o Control e prevención de Enfermidades (ECDC) en colaboración coa OMS e con outros grupos interesados, de profesionais da saúde e científicos. O propósito da celebración deste día europeo –que se celebrará todos os anos– é reforzar o éxito das campañas nacionais sobre o uso de antibióticos e sensibilizar aos países que aínda non as puxeron en práctica. En España, o MSC promoveu unha campaña para o uso responsable dos antibióticos no ano 2007 co lema "Usados ben hoxe, mañá protexeranos". Dita campaña ía dirixida á poboación xeral.

1. Council Conclusions on Antimicrobial Resistance (AMR) 2876th Employment, social policy, health and consumer affairs. Council Meeting. Luxembourg, 10 June 2008. [http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Council_Conclusions/June/0609_EPSCO-AMR.pdf]
2. ECDC. Microbes without borders: key facts on infectious diseases in europe. [http://ecdc.europa.eu/pdf/ECDC_2007_06_7_Epi_report_brochure.pdf]
3. Harbarth S, Samore MH. Antimicrobial resistance determinants and future control. *Emerg Infect Dis* 2005; 11: 794-801.
4. Levin BR. Minimizing potential resistance: A population dynamics view. *Clin Infect Dis* 2001; 33 (Suppl 3): S161-9.
5. McNulty CAM, Johnson AP. The European Antibiotic Awareness Day. *J Antimicrob Chemother* 2008; 62: 853-854.
6. Soellberg B et al. The Epidemic of antibiotic-resistant infections: A call to action for the medical community from the Infectious Diseases Society of America. *Clin Infect Dis* 2008;46: 155-64.
7. Vid: <http://antibiotic.ecdc.europa.eu/default.asp>

XUNTA DE GALICIA

Para máis información; enlace ao ECDC: <http://antibiotic.ecdc.europa.eu/default.asp>

Para consultar todos os BEG (Boletíns Epidemiolóxicos de Galicia),
acceda á Web da DXSP (Dirección Xeral de Saúde Pública):
<http://dxsp.sergas.es>